

- Od 01.01.2020. godine, za zaposlene u preduzećima sa više od pet zaposlenih postoji pravo na plaćeno odsustvo ili djelimično odsustvo sa posla za potrebe njege lica na period do najviše četiri nedjelje
- **Podrška za 24-satnu brigu**
 - Briga u privatnim domaćinstvima
 - Preduslov je pravo lica kome je potrebna njega da ima pravo na naknadu za njegu najmanje 3. stepena
- **Kućna posjeta po želji**
 - Besplatne i dobrovoljne kućne posjete nude se širom Austrije za primaoce naknade za njegu koji se njeguju u svom domu
 - Procjenjuje se stvarna situacija po pitanju njege te se obavlja savjetovanje ako je potrebno
 - Ako želite, možete da ugovorite kućnu posjetu telefonom na broj 050 808 2087 ili putem e-mail wunschhausbesuch@svqspg.at
- **Razgovor sa rođacima – rasterećenje za rođake koji obavljaju njegu**
 - U cilju rasterećenja rođaka Ministarstvo za socijalna pitanja je pokrenulo, uz podršku Stručnog udruženja austrijskih psihologa, projekat razgovora sa rođacima.
 - Razgovor s rođacima je besplatan i povjerljiv i može se, po želji, obaviti kod kuće, na drugoj lokaciji ili telefonom.
 - Ako ste zainteresovani za ovu ponudu za savjetovanje, molimo vas da kontaktirate telefonom na broj 050 808 2087 ili zakažete sastanak putem e-maila na angehoerigengespraech@svqspg.at

Socijalne usluge

- **Socijalne službe**
Mobilne i ambulantne socijalne službe mogu olakšati njegu u poznatoj porodičnoj sredini, omogućiti ljudima kojima je potrebna njega da ostanu u svom kućnom okruženju i rasteretiti rođake koji obavljaju njegu.

Dodatne informacije:

- **Kancelarija Vlade (Amt der Landesregierung), Okružno načelstvo (Bezirkshauptmannschaft) ili Magistrat, odn. Socijalni fond Beča (Fonds Soziales Wien)**
- **Domovi za stara lica i za njegu lica**
Informacije o domovima sa stara lica i za njegu lica se mogu dobiti u Službi za informisanje Ministarstva za socijalna pitanja

Kontakt adrese

Ministarstvo za socijalna pitanja:

www.sozialministerium.at

austrijska strategija za pitanje demencije

"Dobar život sa demencijom":

www.demenzstrategie.at

Zdravstveni portali:

www.gesundheit.gv.at, www.kliniksuche.at

Informacije o njezi i brizi:

www.sozialministeriumservice.at

www.infoservice.sozialministerium.at

Mjesta za savjete:

Alchajmer Austrija: www.alzheimer-selbsthilfe.at/angebote/service

MAS Alzheimerhilfe: www.alzheimer-hilfe.at

Pretraga grupa za samopomoć: www.gesundheit.gv.at

IG-rođaci koji obavljaju njegu: www.ig-pflege.at

Centar kompetencije - osiguranje kvaliteta u kućnoj njezi

www.svs.at (osiguranje kvalitete – njega),

E-Mail: wunschhausbesuch@svqspg.at (kućna posjeta)

ili angehoerigengespraech@svqspg.at (razgovor sa rođacima),

Telefon: 050 808 2087

Zakon o zaštiti odraslih, o specijalnoj punomoći za slučaj gubitka poslovne sposobnosti i odlukama pacijenata:

www.vertretungsnetz.at

www.help.gv.at (zakon o zaštiti odraslih)

Bundesministerium
Soziales, Gesundheit, Pflege
und Konsumentenschutz

Živjeti dobro sa demencijom

Putokaz

Novije informacije, stanje u 2022. godini, a koje proizlaze iz reforme sistema njegovateljstva, na raspolaganju su na stranici www.sozialministerium.at

SServis za građane

buergerservice@sozialministerium.at

telefon: 0800 201 611

(Pon.-pet. 8 do 16 č)

impresum

Vlasnici i urednici medija: Ministarstvo za socijalna

pitanja, zdravstvo, zaštitu potrošača (BMSGPK)

Stubenring 1, a-1010 Wien (Beč)

+43 1 711 00-0

Mjesto izdavaštva i izrade: Beč

Izvor fotografija: © istockphoto.com/wildpixel

Lejaut: BMSGPK

Stanje: juli 2021.

sozialministerium.at

Živjeti dobro sa demencijom

Putokaz

Rano otkrivanje

Zaboravnost je normalna, kod nekih ljudi više, kod drugih manje. Ako s vremena na vrijeme ne pronađete svoj ključ ili se ne sjećate imena poznate osobe, to nije razlog za zabrinutost.

Upozoravajući znaci početne faze demencije mogu da budu:

- **Postepeni gubitak pamćenja / smetnje u pamćenju**
Sve je teže naučiti nove stvari, zapamtiti nova imena ili se sjetiti razgovora i događaja, čak i ako se nisu tako davno dogodili.
- **Poteškoće sa jezikom i čitanjem, govorom i slušanjem**
Sve je teže pratiti razgovor i pronaći prave riječi. Izjave se naglo završavaju u sredini rečenice i sve je teže pažljivo slušati.
- **Dezorijentisanost u vremenu i prostoru**
Sve je teže kretati se u poznatoj sredini ili raditi tako da se radnje na vrijeme završe. Također postoje problemi sa vremenskom orijentacijom (npr. u odnosu na godišnje doba, dan u sedmici ili vrijeme).
- **Poteškoće u obavljanju rutinskih aktivnosti**
Teško je obavljati ranije poznate aktivnosti kao što su npr. kuhanje obroka ili bankarske poslove. Postaju sve očiglednije poteškoće u kompleksnim zadacima, kao što je organizacija proslava ili izbor odgovarajuće odjeće za određenu situaciju.
- **Smanjuje se želja za uspostavljanjem kontakta sa drugim licima**

Lice se povlači iz društvenog života, postaje pasivno i više ne učestvuje u aktivnostima. Bezvoljnost i pasivnost se povećavaju.

- **Promjene u ličnosti**
Česte i neobične promjene raspoloženja se javljaju bez ikakvog vidljivog razloga za ljude sa strane. Karakterne osobine mogu postati izraženije, ali i obratno, može da dođe do neosnovanog nepovjerenja, a i agresivnog ponašanja.

Rano otkrivanje poboljšava rezultate liječenja!

Dijagnoza

Navedeni simptomi mogu imati veoma različite uzroke. Mogu biti uzrokovani stresom, sindromom sagorijevanja (burnout), depresijom i mentalnim stresom. Oni mogu imati fizičke uzroke kao što su hipotireoza, povišen intrakranijalni pritisak ili tumor. Isto tako je moguće da je u pitanju demencija.

Za pravu terapijsku podršku ili liječenje, važno je da se konsultujete sa ljekarom!

Prva kontakt osoba je porodični ljekar. Ovi pacijenti se upućuju na dalje liječenje specijalistima psihijatrije ili neurologije. Također može da dođe i do upućivanja na geronto-psihijatrijske centre i klinike za poremećaje pamćenja ili na ambulante za poremećaje pamćenja.

Obavljaju se razna testiranja kako bi se utvrdilo da li su simptomi zasnovani na demenciji ili drugim izlječivim bo-

lestima (diferencijalna dijagnoza). U te svrhe se obavlja pregled neurološkog, psihijatrijskog i općeg zdravstvenog stanja pacijenta. Psihološki testovi, laboratorijske analize i snimanja se obavljaju u svrhu tačne dijagnoze demencije.

- **Razgovor sa ljekarom**
Lični razgovor ljekara u vezi s ličnim zdravstvenim stanjem i istorijom bolesti

- **Fizički pregled**
laboratorijska ispitivanja, EKG (metoda ispitivanja srca)

- **Neuropsihološki pregledi**
neuropsihološki testovi performansi pamćenja, jezičkih vještina, prostorne i vremenske orijentacije, pažnje, sposobnosti obavljanja složenih zadataka

- **Snimanja**
CT, MR (pregled za prikaz stanja mozga)

Sve navedene metode su potpuno bezbolne!

Za više informacija pogledajte [gesundheit.gv.at](https://www.gesundheit.gv.at)

Podrška, konsultacija i terapija nakon dijagnoze

Prva kontakt osoba je porodični ljekar. Nakon početne procjene uobičajeno je da se daje uputnica za pregled kod ljekara specijaliste.

Rana dijagnoza je važna da bi se što je moguće prije započela terapija i da bi se pronašla odgovarajuća terapija. Pored lijekova, razne nemedicinske mjere, kao što je ciljani trening za obavljanje dnevnih aktivnosti i pamćenje, pomažu u poboljšanju kvaliteta života.

Potražite informacije o demenciji i zatražite podršku, informacije i savjete na vrijeme. Mjere terapije koje ne podrazumijevaju uzimanje lijekova, ali i grupe za samopomoć, korisne su dopune uz plan terapije koji vam je odredio ljekar.

Kome mogu da se obratim?

Ponude po Saveznim pokrajinama su različite. Informacije o tome možete dobiti od ljekara koji vas liječi.

Mnoge socijalne organizacije nude savjetovanje o demenciji, brigu o osobama koje imaju demenciju i terapijske grupe. Ambulante za poremećaje pamćenja u bolnicama također nude širok spektar usluga.

Dobijte savjete da pronađete ponude koje vam odgovaraju! Organizacije za samopomoć su dobra mjesta za razmjenu iskustava.

Naknada za njegu

- Naknada za njegu je namjensko davanje za dodatne troškove koji se odnose na njegu
- Naknada za njegu se daje ako postoji prosječna mjesečna potreba za njegom od preko 65 sati

- 7-stepeni model, u zavisnosti od potrebe za njegom

- Kod stepenovanja naknade za njegu za osobe sa demencijom može se, u zavisnosti od težine oboljenja, uzeti u obzir **dodatak za otežane potrebe njege od 25 sati** u zavisnosti od težine bolesti. **Otežavajuće okolnosti** njege su prisutne kada se deficit u nagonu, razmišljanju, obavljanju radnji, socijalnim funkcijama i emocionalnoj kontroli zbirno odražavaju kao težak poremećaj ponašanja.

- Ako neko lice može da si pomogne samo **uputstvima i / ili nadzorom**, to je ekvivalentno pomoći i brizi.

Podrška za kućnu njegu

- **Dodaci za troškove zamjenske njege kod spriječenosti glavnog lica koje obavlja njegu**
 - Finansijska podrška rođacima lica kojima je potrebna njega ako je većina njege preuzeta u trajanju od najmanje godinu dana
 - Od 3. stepena njege, u slučaju demencije od 1. stepena
- **Pflegekarengeld (plaćeno odsustvo sa posla za potrebe njege lica)**
 - Plaćeno odsustvo ili djelimično odsustvo sa posla za potrebe njege lica mogu ugovoriti bliski rođaci osoba sa demencijom koji dobijaju naknadu za njegu od 1. stepena.
 - Davanja u zavisnosti od prihoda se obračunavaju prema iznosu naknade za nezaposlene